

REPUBLICA MOLDOVA
RAIONUL CĂLĂRAȘI
CONSILIUL SĂTESC RĂDENI

MD-4435, Republica Moldova, raionul Călărași, satul Rădeni
tel. (0244) – 31-2-36, 31-2-38. <http://radenicalarasi.sat.md>, e-mail: primaria.radeni@apl.gov.md

DECIZIA nr.04/04
din 26 iunie 2026

Cu privire la aprobarea Regulamentului privind întreținerea animalelor și exploatațiilor nonprofesionale

Examinând Nota informativă privind aprobarea Regulamentului privind întreținerea animalelor și exploatațiilor nonprofesionale pe teritoriul satului Rădeni prezentată de către dna Liuba Jardan, secretara Consiliului sătesc Rădeni;

În scopul asigurării administrării eficiente, gestionării durabile și protejării spațiilor verzi de pe teritoriul satului Rădeni, precum și al îmbunătățirii calității mediului și a condițiilor de trai ale populației;

- În temeiul:
- art. 14 alin. (2) lit. m) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- Legii nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor,
- Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară,
- Legii Republicii Moldova nr. 439/1995 privind regimul animal,
- Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală,
- Hotărârii Guvernului nr. 75/2025 pentru aprobarea normei sanitare veterinare privind prevenirea, controlul și eradicarea bolilor transmisibile la animale,
- Hotărârii Guvernului nr. 828/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile și documentele aferente Registrului de stat al animalelor,
- Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului sătesc Rădeni, aprobat prin Decizia Consiliului sătesc nr. 04/17 din 28.05.2024;
- avizului Comisiei consultative de specialitate,

Consiliul sătesc DECIDE:

1. Se aprobă Regulamentul Regulamentului privind întreținerea animalelor și exploatațiilor nonprofesionale pe teritoriul satului Rădeni (se anexează).

2. Secretara Consiliului sătesc, dna Liuba Jardan, va aduce la cunoștința publicului Regulamentul aprobat prin publicarea pe pagina Web a primăriei Rădeni <http://radenicalarasi.sat.md> și pe panourile informative.

3. Controlul executării prezentei decizii se atribuie dlui Ion Roșca - primarul satului.

4. Prezenta decizie intră în vigoare la data includerii în Registrul de stat a actelor locale și poate fi contestată în instanța de judecată la Judecătoria Strășeni, str. Ștefan cel Mare nr.86, în termen de 30 de zile de la data comunicării, conform prevederilor Codului Administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018.

Președinta ședinței

Contrasemnat:

Secretara

Consiliului sătesc

Liuba Jardan

**REGULAMENT
CU PRIVIRE LA ÎNTREȚINEREA ANIMALELOR ÎN EXPLOATAȚIILE
NONPROFESIONALE**

Capitolul I

Dispoziții generale

1. Regulamentul cu privire la întreținerea animalelor în exploatațiile nonprofesionale (în continuare- Regulament) este elaborat în conformitate cu prevederile, *Legii nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor, Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, Legii Republicii Moldova nr. 439/1995 privind regimul animal, , Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală, Hotărârii Guvernului nr. 75/2025 pentru aprobarea normei sanitare veterinare privind prevenirea, controlul și eradicarea bolilor transmisibile la animale, Hotărârii Guvernului nr. 828/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile și documentele aferente Registrului de stat al animalelor,*

2. Scopul regulamentului este de a stabili norme privind modul de întreținere a animalelor în exploatațiile nonprofesionale, drepturile și obligațiile autorităților publice locale și ale deținătorilor de animale din aceste exploatații.

3. Reglementarea cerințelor de întreținere a animalelor în exploatațiile nonprofesionale se bazează pe următoarele principii:

3.1. respectarea cadrului normativ național în domeniul zootehnic, sanitar-veterinar și de protecție a animalelor, fără depășirea competențelor autorității publice locale;

3.2. asigurarea unor condiții corespunzătoare de întreținere a animalelor domestice, care să prevină riscurile pentru sănătatea publică, sănătatea animală și mediu în localitate;

3.3. protecția animalelor împotriva cruzimii și asigurarea bunăstării acestora;

3.4. identificarea și înregistrarea de stat obligatorie a animalelor prin metode legale și umane, precum și monitorizarea efectivelor de animale deținute în exploatațiile nonprofesionale;

3.5. menținerea echilibrului între dreptul deținerii animalelor și interesul comunității pentru un mediu de trai sănătos.

4. În sensul prezentului Regulament se utilizează următoarele noțiuni:

4.1. *cerere de identificare* – cerere depusă de către deținătorul de animale la subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor (în continuare – STSA) ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – *Agenție*) sau depusă online pe portalul public e-ANSA pentru identificarea și înregistrarea animalelor sau a exploatațiilor în Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de stat al animalelor” (SIA RSA);

4.2. *crotalie* – mijloc de identificare a animalelor, confecționat din material plastic, care poartă, înregistrat prin imprimare, numărul unic de identificare a animalului;

4.3. *circumscripție sanitar-veterinară* – unitate teritorială din cadrul subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, în care medicii veterinari și felcerii veterinari angajați își desfășoară activitatea sanitară veterinară, în conformitate cu regulamentul aprobat prin ordinul directorului Agenției, în vederea asigurării sănătății animalelor;

4.4. *deținător de animale* – persoană fizică sau juridică care are în posesie permanentă animale în calitate de proprietar de animale și/sau deținător de exploatație, sau de îngrijitor temporar al animalelor. Această categorie include, fără excepție, conducătorii grupurilor de animale, ai mijloacelor de transport în care se află animale, precum și administratorii

4.5. exploatațiilor de tipul: târguri sau expoziții de animale, tabere de vară, ferme de animale, centre de colectare a animalelor și unități de sacrificare;

4.6. *exploatație nonprofesională* – exploatație de animale înregistrate în Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al animalelor”, care nu a fost supusă autorizării sanitare veterinare, deținută de persoane fizice, în care produsele de origine animală obținute sunt destinate consumului familial și/sau comercializării cu respectarea cerințelor prevăzute la art. 18 alin. (13) din *Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară* ;

4.7. *identificare a animalelor* – atribuire a numărului de identificare prin aplicarea crotaliilor, a altor mijloace de identificare, inclusiv electronice, care vor asigura identificarea animalelor fără a prejudicia buna lor stare, cu respectarea cerințelor trasabilității;

4.8. *mijloc de identificare* – crotalii, transpondere utilizate la identificarea animalului, ale căror specificații tehnice sunt aprobate de către Agenție, gestionate și eliberate exclusiv de Agenție;

4.9. *Registrul de stat al animalelor* – totalitatea datelor, organizate conform structurii conceptuale, care descriu caracteristicile de bază ale entităților și relațiile dintre acestea, destinate domeniului de aplicare;

4.10. *Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Animalelor” (SIA „RSA”)* – complex de elemente și de proceduri care permit identificarea și înregistrarea animalelor și a exploatațiilor, asigurând respectarea principiului trasabilității, a cărui gestiune revine unui singur operator;

4.11. *sacrificare tradițională* – sacrificarea animalelor într-o exploatație nonprofesională, pentru ca produsele de origine animală obținute să fie utilizate pentru consum familial și/sau comercializate, cu respectarea cerințelor prevăzute în art. 18 alin. (13) din *Legea nr. 221/2007 cu privire la activitatea sanitară veterinară*.

5. Obligațiile generale ale proprietarilor de animale:

5.1. *Înregistrarea și identificarea animalelor*. Deținătorii/prorietarii de animale trebuie să respecte regulile de identificare și înregistrare a animalelor (ex.: bovine, ovine, caprine, porcine, câini). Aceste măsuri ajută la prevenirea răspândirii bolilor și la gestionarea corectă a animalelor în comunitate. Pentru asigurarea identificării și evidenței corecte a animalelor, deținătorii au următoarele obligații:

5.1.1 să înregistreze exploatația destinată întreținerii sau creșterii animalelor în SIA RSA înainte de aducerea animalelor;

5.1.2 să asigure identificarea fiecărui animal în mod individual, prin mijloacele stabilite, și înregistrarea acestuia în SIA RSA;

5.1.3 să asigure deținerea pașaportului individual pentru fiecare animal din specia bovine;

5.1.4 să declare și să înregistreze în SIA RSA orice mișcare a animalelor, asigurând documentele de însoțire necesare.

5.1.5 să asigure corectitudinea și actualizarea datelor privind animalele aflate în exploatație.

5.2. *Asigurarea bunăstării animalelor*. Animalele din gospodărie trebuie să aibă în permanență apă curată, hrană suficientă și adăpost corespunzător. Adăposturile trebuie menținute curate, bine aerisite și protejate de ploaie, vânt și temperaturi extreme.

5.3. *Respectarea măsurilor minime de biosecuritate*. Deținătorii/prorietarii trebuie să mențină igiena locului unde sunt crescute animalele, să limiteze accesul persoanelor străine în adăpost și să folosească furaje curate. Aceste măsuri reduc riscul de îmbolnăvire și protejează întreaga gospodărie.

5.4. *Respectarea regulilor privind mișcarea animalelor din exploatațiile nonprofesionale*. Mișcarea animalelor din exploatațiile nonprofesionale se realizează cu respectarea cerințelor

sanitar-veterinare în vigoare și presupune înregistrarea acesteia în SIA RSA, pe baza cererii de mișcare și a formularului de mișcare eliberat de medicul veterinar. Mișcarea este valabilă în limita termenului legal al formularului de mișcare și, pentru animalele din specia bovine, se consemnează și în pașaportul individual, în cazurile prevăzute de legislație. Este interzisă mișcarea animalelor din sau către exploatații cu statut „suspendată”, până la schimbarea acestuia în statut „activ”.

5.5. *Respectarea regulilor de vaccinare și tratamente ale animalelor.* Deținătorii/proprietarii trebuie să efectueze vaccinările recomandate sau obligatorii (de exemplu vaccinul antirabic la câini) și să solicite ajutorul medicului veterinar pentru tratamente și îngrijiri atunci când animalele prezintă semne de boală.

5.6. *Gestionarea mortalităților și deșeurilor animale.* Animalele moarte trebuie colectate și eliminate corespunzător, în conformitate cu regulile locale, pentru a evita poluarea sau apariția bolilor. Deșeurile animale (gunoi de grajd) trebuie depozitate în locuri special amenajate.

5.7. *Prevenirea răspândirii bolilor.* Deținătorii/proprietarii trebuie să fie atenți la orice semn de boală și să anunțe imediat medicul veterinar sau autoritățile locale în caz de suspiciuni (mai ales în cazul mortalității la porcine și păsări). Respectarea regulilor ajută la protejarea sănătății oamenilor, a animalelor și a comunității.

Capitolul II

IDENTIFICAREA ȘI ÎNREGISTRAREA ANIMALELOR ȘI A EXPLOATAȚIILOR NONPROFESIONALE

6. Identificarea animalelor se efectuează de către deținătorul de animale prin asigurarea accesului medicului veterinar pentru aplicarea mijloacelor de identificare în baza datelor furnizate de către deținător, care are obligația să solicite identificarea animalelor și să prezinte, în termenul stabilit în art. 7 din Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor, informația respectivă operatorilor teritoriali pentru înregistrarea în SIA RSA.

7. Animalele prevăzute la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor se identifică individual, după cum urmează:

7.1. prin aplicarea unei crotalii – pentru animalele din speciile ovine, caprine și suine;

7.2. prin aplicarea a două crotalii, cu același cod de identificare – pentru animalele din specia bovine;

7.3. prin implantarea unui transponder (microcip) – pentru animalele din speciile cabaline, asini și pentru descendenții rezultați din încrucișarea acestora.

8. Identificarea și înregistrarea animalelor se efectuează în termen de până la 20 de zile de la data nașterii, iar în cazul porcinelor, mieilor și iezilor – în termen de până la 60 de zile de la data nașterii.

9. Animalele importate sau introduse pe teritoriul satului Rădeni se înregistrează în termen de 15 zile lucrătoare de la depunerea cererii de identificare de către deținător, cu păstrarea datelor privind înregistrarea anterioară.

10. Animalele nu trebuie să părăsească exploatația înainte de a fi identificate sau dacă acestea cad sub restricții din motive veterinare.

11. Datele privind animalele se înregistrează în SIA RSA și se păstrează în ordine cronologică, în dosare corespunzătoare, pentru o perioadă de trei ani de la încetarea activității exploatației.

12. Fiecare exploatație nonprofesională din Republica Moldova se înregistrează în mod obligatoriu în SIA RSA, la solicitarea deținătorului, prin depunerea cererii de identificare la STSA, prin intermediul medicului/felcerului veterinar din cadrul circumscripțiilor sanitar-veterinare.

13. Fiecare exploatație nonprofesională urmează a fi închisă în SIA RSA, la solicitarea deținătorului, prin depunerea cererii de declarare eveniment la STSA, de către medicul/felcerul veterinar din cadrul circumscripțiilor sanitar-veterinare după scoaterea animalelor din exploatație, iar în cazul unor interdicții sau restricții veterinare – la întocmirea cererii de declarare a evenimentului de către STSA.

14. SIA RSA stochează informațiile privind fiecare exploatație pentru o perioadă de trei ani de la data închiderii exploatației.

15. Procedura de înregistrare și închidere a exploatațiilor nonprofesionale este reglementată prin Regulamentului privind procedurile și documentele aferente Registrului de stat al animalelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului 828/2022.

Capitolul III

CERINȚE PRIVIND MIȘCAREA ANIMALELOR DIN EXPLOATAȚIILE NONPROFESIONALE

16. La mișcarea animalelor din exploatațiile nonprofesionale, medicului veterinar oficial și medicilor/felcerilor veterinari din cadrul circumscripțiilor sanitar-veterinare le revin următoarele sarcini:

16.1 să înregistreze în SIA RSA orice intenție a proprietarului sau a deținătorului privind mișcarea animalelor, prin cererea de mișcare depusă în acest scop, cu eliberarea formularului de mișcare;

16.2 să înregistreze în SIA RSA notificările proprietarului sau ale deținătorului de animale despre sosirea animalelor, care sunt depuse prin exemplarul formularului de mișcare;

16.3 să înregistreze mișcarea inclusiv în pașaportul individual pentru bovine, în cazul în care această mișcare conduce la schimbarea proprietarului exploatației sau a deținătorului de animale – pentru animalele din specia bovine;

16.4 să elibereze proprietarului sau deținătorului de animale, pentru activitatea de mișcare a animalelor, următoarele documente:

16.4.1 pașaportul individual pentru bovine, în cazul animalelor din specia bovine;

16.4.2 formularul de mișcare;

16.4.3 să transmită la sfârșitul lunii formularele destinate STSA;

16.4.4 să solicite de la proprietarul exploatației sau de la deținătorul de animale documentele de însoțire ale animalelor pe parcursul mișcării acestora;

16.4.5 să răspundă în aceeași zi la solicitarea mișcării de către proprietarul exploatației sau deținătorul de animale.

17. Formularul de mișcare este valabil până când animalele sunt aduse la locul de destinație, dar nu mai mult de trei zile de la eliberare.

18. Este interzisă înregistrarea în SIA RSA a mișcării animalelor pentru exploatațiile cu statut „suspendată”. Medicul veterinar oficial și medicii/felcerii veterinari din cadrul circumscripțiilor sanitar-veterinare nu vor înregistra tranzacții de animale având această destinație sau din această exploatație decât doar după parcurgerea activării stării exploatației din „suspendată” în „activă”.

19. Dacă animalele pătrund pe terenul privat al altei persoane și produc daune sau disconfort, proprietarul animalelor compensează integral prejudiciul material și moral cauzat proprietarului bunului afectat.

20. În cazul în care o persoană fizică sau juridică de drept privat identifică pe terenul său animale fără stăpân, aceasta este obligată:

20.1 în termen de 24 de ore de la depistare să notifice în scris sau prin mijloace electronice Autoritatea Publică Locală (APL) și Inspectoratul General al Poliției (MAI) despre faptul identificării și reținerii temporare a animalelor;

20.2 în termen imediat posibil să întocmească de comun cu reprezentanții APL un act de constatare care să cuprindă: data, ora și locul depistării, numărul și descrierea animalelor, circumstanțele găsirii, eventualele crotalii/semne de identificare, daunele provocate, precum și să realizeze fotografii/video sau alte mijloace de probă;

20.3 să anunțe medicul veterinar responsabil de APL sau, în lipsa acestuia, cel mai apropiat medic veterinar, pentru verificarea stării de sănătate a animalelor;

20.4 să asigure condiții minime de bunăstare (apă, hrană, adăpost, protecție împotriva vătămării), fie prin mijloace proprii, fie prin contractarea unui serviciu privat specializat, astfel încât animalele să nu sufere de foame, sete sau maltratare.

21. Perioada identificării proprietarului, persoana privată și autoritatea publică locală acționează strict în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova și cu prezentul Regulament, fiind obligate să respecte toate cerințele privind documentarea, trasabilitatea, bunăstarea animalelor, protecția proprietății și răspunderea pentru eventualele prejudicii. Dacă proprietarul nu este identificat în termenul prevăzut de prezentul Regulament, persoana privată și autoritatea publică locală acționează în continuare exclusiv în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova, aplicând procedurile legale aplicabile animalelor fără proprietar identificat și valorificării acestora, cu respectarea cerințelor de bunăstare animală și documentare.

Capitolul IV

ÎNȚREȚINEREA BOVINELOR, CABALINELOR, OVINELOR ȘI CAPRINELOR ÎN EXPLOATAȚII NONPROFESIONALE

22. Întreținerea animalelor domestice în exploatații nonprofesionale trebuie realizată fără a depăși numărul maxim de animale stabilit prin prezentul regulament, pentru a preveni suprapopularea, mirosurile excesive și riscurile sanitare.

23. În exploatațiile nonprofesionale situate în intravilanul localității se admite întreținerea animalelor în următoarele limite, cu respectarea plafonului maxim prevăzut în art. 18 alin. (14) din Legea nr. 221/2007. :

23.1 Până la ___ bovine mature, ~~dar nu mai mult de 5 bovine mature și descendenții acestora (până la vârsta de 12 luni);~~

23.2 Până la ___ cabaline mature (cai, ponei), ~~dar nu mai mult de 2 cabaline mature și descendenții acestora (până la vârsta de 12 luni);~~

23.3 Până la ___ ovine sau caprine mature, ~~dar nu mai mult de 50 de capete și descendenții acestora (până la vârsta de 6 luni).~~

24. În cazul modificării cadrului normativ național privind efectivul maxim admis, prevederile prezentului regulament se aplică în mod corespunzător, în limitele stabilite prin actele normative actualizate.

25. Amplasarea exploatațiilor nonprofesionale de animale în proximitatea obiectivelor de interes public (sedii ale administrației publice, instituții de învățământ, unități preșcolare, instituții medicale, lăcașuri de cult, case de cultură) este permisă numai cu respectarea unei distanțe minime de 50 m față de hotarul terenului aferent acestor obiective, iar în aceste condiții efectivul maxim admis de animale este următorul:

25.1 până la 2 bovine mature și descendenții acestora (până la vârsta de 12 luni);

25.2 până la 1 cabalină matură (cal, ponei) și descendenții acesteia (până la vârsta de 12 luni);

25.3 până la 20 de ovine sau caprine mature și descendenții acestora (până la vârsta de 6 luni);

25.4 până la 2 porcine mature și descendenții acestora (până la vârsta de 60 de zile);

25.5 până la 50 de iepuri;

25.6 până la 100 de păsări;

25.7 până la 15 familii de albine.

26. Gospodăriile pentru care se aplică aceste limite reduse sunt identificate în planul urbanistic local (marcate cu asterisc *) și/sau în lista și schemele de amplasare prevăzute în anexele la prezentul regulament.

27. Pentru exploatațiile nonprofesionale situate în proximitatea obiectivelor de interes public se aplică următoarele cerințe suplimentare privind amplasarea și întreținerea animalelor:

27.1 adăposturile pentru animale se amplasează la o distanță de cel puțin 10 metri față de hotarul terenului pe care sunt situate obiectivele de interes public;

27.2 adăposturile pentru animale nu se amplasează în partea frontală a terenului, orientată spre stradă sau spre accesul principal în gospodărie;

27.3 adăposturile pentru animale se amplasează în partea terenului opusă față de obiectivul de interes public învecinat, în măsura posibilului

28. Animalele trebuie să dispună de un adăpost uscat, curat, bine aerisit și protejat de ploaie, vânt, îngheț și soare excesiv. Suprafețele minime recomandate:

28.1 asini, cabaline, bovine – 2,5-6 m² la un cap;

28.2 ovine și caprine – 1,5 m² la un cap;

29. Toate animalele trebuie să aibă acces permanent la apă potabilă și hrană adecvată. Hrana trebuie depozitată în locuri uscate și ferite de rozătoare.

30. În vederea prevenirii efectelor supraaglomerării și a riscului de îmbolnăvire sau conflicte între animale, fiecare specie se ține în spații distincte atunci când situația o impune (de exemplu, masculii se separă de femele în anumite perioade).

31. Adăposturile pentru bovine, ovine, caprine și cabaline se întrețin periodic, asigurând un mediu uscat, curat, bine aerisit și protejat împotriva intemperiilor, în conformitate cu normele sanitar-veterinare și legislația privind protecția animalelor din Republica Moldova.

32. Dejecțiile provenite de la animale se colectează zilnic și se depozitează în platforme sau spații special amenajate, protejate de ploaie și vânt. Spațiile de depozitare trebuie amplasate la o distanță minimă de 50 m față de fântâni, cursuri de apă, rezervoare de apă potabilă sau alte surse de consum uman, pentru a preveni contaminarea apei și pentru a proteja sănătatea oamenilor și animalelor.

33. Depozitarea provizorie a gunoiului de grajd se realizează în condiții care împiedică scurgerea lichidelor, apariția mirosurilor neplăcute și atragerea insectelor sau rozătoarelor, cu un volum de până la 5 m³ în curțile gospodăriilor private, până la evacuarea sau utilizarea acestuia ca îngrășământ agricol. Capacitatea de stocare trebuie să fie adecvată, inclusiv pentru cel puțin șase luni în zone vulnerabile la poluarea cu nitrați, fără risc de contaminare a mediului sau a apei potabile.

34. Evacuarea dejecțiilor și a apelor reziduale rezultate din adăposturi în șanțuri, canale deschise, pârauri, râuri sau ape stătătoare este strict interzisă. Transportul și utilizarea gunoiului de grajd ca îngrășământ agricol se realizează conform legislației în vigoare, inclusiv Codul de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați.

35. Proprietarul răspunde de întreținerea periodică a adăposturilor și de gestionarea corespunzătoare a dejecțiilor, pentru protecția sănătății animalelor, a oamenilor și a mediului, în conformitate cu Legea zootehniei nr. 213/2022 și alte norme sanitar-veterinare aplicabile.

36. Animalele noi se procură doar cu acte de proveniență și documente sanitare veterinare valabile, care atestă originea, identificarea și starea sanitară și permit mișcarea animalelor, în conformitate cu cerințele stabilite de ANSA. La recepție se verifică obligatoriu:

36.1 mijloacele de identificare aplicate animalului;

36.2 exploatarea de origine;

36.3 documentele sanitare veterinare;

36.4 concordanța dintre datele de identificare ale animalului (specie, rasă, sex, vârstă, număr de identificare) și informațiile înscrise în documentele de însoțire

37. Animalele nou-introduse se plasează în izolare/carantină operațională într-un spațiu separat, fără contact direct/indirect cu efectivul (adăpost, pășune, adăpători, echipamente), pentru o perioadă de 10–14 zile sau până la primirea (după caz) a rezultatelor de examinări/teste recomandate de medicul veterinar.

38. În scopul prevenirii contaminării în masă a efectivelor de animale, integrarea animalelor noi-introduse în efectiv (cârd/turmă/gireadă) se permite numai dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

38.1 la momentul integrării nu există semne clinice de boală sau suspiciuni rezonabile de boală transmisibilă;

38.2 sunt prezentate acte de proveniență și documente sanitar-veterinare valabile, conforme cerințelor ANSA;

38.3 medicul veterinar oficial nu a stabilit restricții sau condiții speciale de menținere în izolare.

39. Orice costuri de testare, examinare sau confirmare sanitar-veterinară, determinate de lipsa istoricului exploatarea de origine, a documentelor complete ori a trasabilității animalului, sunt suportate integral de proprietarul animalului.

40. Dacă autoritatea publică locală (APL), împreună cu subdiviziunea teritorială a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, dispune izolarea forțată a unui animal pentru motive de sănătate publică, sănătatea animalelor, situații de pandemie/epizootie ori în cazul identificării animalelor fără stăpân pe teritoriul administrativ al APL, precum și din considerente de biosecuritate sau protecția animalelor, proprietarul animalului este obligat să compenseze integral toate costurile de capturare, transport, întreținere, hrănire, îngrijire și cazare suportate pe întreaga perioadă a izolării.

41. În cazul în care izolarea dispusă de autoritatea publică locală, împreună cu subdiviziunea teritorială a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, depășește 3 (trei) luni calendaristice, autoritatea publică locală este în drept să valorifice animalul prin vânzare, cu reținerea cheltuielilor suportate pentru capturare, transport, întreținere, hrănire, îngrijire și cazare, iar soldul rămas se transferă proprietarului, conform Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice și actelor normative subsecvente.

42. În cazul măsurilor ce se aplică pentru lichidarea rapidă a unor focare de boli la animale, proprietarilor de animale sacrificate sau ucise, ori care au fost afectați în alt mod, li se acordă despăgubiri, conform art. 29 alin. (7) din Legea nr. 221/2007.

43. Dacă proprietarul animalului nu este identificat în termen de 30 de zile de la instituirea izolării, autoritatea publică locală este în drept să valorifice animalul prin vânzare, cu direcționarea veniturilor pentru acoperirea cheltuielilor suportate.

44. Dacă proprietarul identificat nu achită costurile stabilite, acestea se recuperează prin proceduri judiciare, iar animalul poate fi valorificat în scopul compensării cheltuielilor.

45. Vaccinările și tratamentele se fac conform recomandărilor medicului veterinar din localitate (ex.: vaccinarea obligatorie antirabică pentru cabaline, tratamente antiparazitare etc.).

46. Animalele moarte nu se îngroapă la întâmplare, nu se aruncă în ape sau la gunoiul menajer. Gestionarea acestora se realizează prin contactarea operatorului autorizat pentru colectare sau prin utilizarea serviciilor locale desemnate pentru eliminarea cadavrelor de animale.

47. Pășunatul animalelor se efectuează cu respectarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 667/2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la pășunat și cosit, potrivit căreia autoritățile administrației publice locale stabilesc sectoarele și perioadele de pășunat pe terenurile fondului funciar proprietate publică, acestea fiind anunțate cu cel puțin 10 zile înainte, iar respectarea lor este obligatorie pentru toți deținătorii de animale. Pășunatul este permis doar după zvântarea solului și atingerea unei înălțimi minime a vegetației, de regulă începând cu sfârșitul lunii aprilie – începutul lunii mai, iar pe terenurile în pantă sau cu risc de eroziune acesta se începe mai târziu, în funcție de condițiile locale, și se încheie, de regulă, în prima decadă a lunii noiembrie sau înainte de scăderea temperaturii medii zilnice sub 0°C.

48. Pășunatul trebuie efectuat exclusiv pe pășunile aprobate de autoritatea locală și în perioadele anunțate oficial, pentru a preveni degradarea solului și distrugerea vegetației. Este interzis pășunatul pe terenuri neautorizate, inclusiv în zone protejate, pe malurile apelor sau pe proprietăți private fără acordul proprietarului. De asemenea, nu se admite scoaterea la pășunat a animalelor bolnave, suspecte de boală sau aflate sub restricții sanitar-veterinare, pentru a preveni răspândirea bolilor și contaminarea pășunilor.

Capitolul V

ÎNȚREȚINEREA PORCINELOR ÎN EXPLOATAȚII NONPROFESIONALE

49. Întreținerea porcinelor în exploatații nonprofesionale se face fără depășirea numărului maxim de animale stabilit prin prezentul regulament, în scopul protejării sănătății animalelor, a mediului și a populației.

50. În exploatațiile nonprofesionale situate în intravilanul localităților pot fi întreținute, pentru consum familial, până la 5 porcine mature și descendenții acestora (până la vârsta de 60 de zile).

51. Porcinele trebuie întreținute în adăposturi curate, uscate și bine ventilate, protejate de frig, ploaie, vânt și temperaturi excesive. Suprafața minimă recomandată este de cel puțin 1,3 m² pentru fiecare porc, pentru a evita supraaglomerarea și stresul animalelor. Pardoseala trebuie să fie sigură, ușor de curățat și să permită evacuarea eficientă a dejecțiilor, contribuind la menținerea igienei și sănătății porcinelor. Adăposturile, ustensilele și echipamentele utilizate trebuie curățate periodic și, după caz, dezinfectate.

52. Animalele trebuie să aibă zilnic acces la hrană corespunzătoare vârstei și stării fiziologice, precum și la apă potabilă curată, în cantitate suficientă.

53. Porcinele achiziționate trebuie să provină din exploatații cunoscute, să fie înregistrate conform legislației în vigoare și să fie însoțite de documente sanitar-veterinare. Se recomandă izolarea animalelor noi pentru o perioadă de 10–14 zile (să fie întreținute separat de porcii din gospodărie).

54. Se interzice strict hrănirea porcinelor cu resturi alimentare de origine animală crude sau insuficient preparate termic, ca măsură de prevenire a răspândirii Pestei Porcine Africane.

55. Proprietarul trebuie să urmărească zilnic starea porcinelor și să anunțe imediat medicul veterinar în caz de semne de boală (febră, lipsa poftei de mâncare, slăbire, diaree, moarte subită).

56. Tratamentele și vaccinările porcinelor se efectuează doar la recomandarea medicului veterinar.

57. Sacrificarea porcinelor pentru consum propriu se face cu respectarea normelor sanitar-veterinare, iar carnea trebuie examinată sanitar-veterinar înainte de consum.

58. Dejecțiile și gunoiul de grajd trebuie colectate și depozitate în locuri special amenajate, astfel încât să nu polueze solul, apa sau să creeze disconfort vecinilor. Dejecțiile animaliere pot fi depozitate provizoriu în curțile private în moduri care să nu provoace miros neplăcut, fum, pulberi, și alte consecințe negative într-un volum de până la 5 m³.

59. Este interzis ca dejecțiile animaliere și apele reziduale să fie dirijate spre șanțuri, canale deschise, pârauri și ape stătătoare.

60. În cazul decesului unui porc, este interzisă îngroparea neautorizată sau aruncarea cadavrului. Proprietarul este obligat să anunțe medicul veterinar sau autoritatea publică locală pentru eliminarea legală. Gospodarii trebuie să contacteze operatorul autorizat pentru colectare.

61. Porcinele nu trebuie lăsate libere pe drumuri publice sau pe terenuri aparținând altor persoane.

Capitolul VI

ÎNȚREȚINEREA PĂSĂRILOR ÎN EXPLOATAȚII NONPROFESIONALE

62. În exploatațiile nonprofesionale din intravilanul localităților se pot deține păsări pentru consum familial sau alte nevoi personale, dar numărul acestora trebuie să fie adaptat la dimensiunea curții și condițiile de bunăstare, astfel încât să nu provoace disconfort vecinilor, poluare sau risc sanitar-veterinar.

63. Numărul păsărilor de curte deținute într-o exploatație nonprofesională situată în intravilanul localității se stabilește la un număr de ____, în funcție de specie și de spațiul disponibil, dar nu mai mult de 200 de capete, conform legislației naționale în vigoare. Efectivul admis trebuie să asigure condiții corespunzătoare de adăpostire, hrănire și protecție sanitar-veterinară. În cazul modificării cadrului normativ național privind efectivul maxim admis, prevederile prezentului punct se aplică în mod corespunzător, în limitele stabilite prin actele normative actualizate..

64. Adăposturile păsărilor trebuie să fie curate, uscate și bine ventilate, să asigure protecție împotriva frigului, ploilor, vântului și căldurii excesive și să ofere spațiu suficient pentru evitarea supraaglomerării. Suprafața minimă a adăposturilor de întreținere trebuie să corespundă particularităților biologice ale animalelor sau păsărilor întreținute:

64.1 Găini – 6 capete la 1 m²;

64.2 Curcani – 3-4 capete la 1 m²;

64.3 Gâște – 4 capete la 1 m²;

64.4 Rațe – 4-5 capete la 1 m²;

64.5 Prepelițe – 8 capete la 1 m².

65. Păsările trebuie să aibă acces permanent la apă potabilă curată și hrană corespunzătoare, în cantitate și calitate adecvată speciei și numărului de animale.

66. Accesul persoanelor neautorizate și al păsărilor sălbatice în adăposturi trebuie restricționat, iar păsările trebuie menținute închise sau în spații bine împrejmuite, în special pe durata perioadelor de migrație a păsărilor sălbatice. Furajele trebuie depozitate în locuri protejate de păsările sălbatice.

67. Adăposturile și echipamentele utilizate pentru păsări trebuie întreținute conform regulilor de igienă și supuse dezinfecției periodice, în conformitate cu normele sanitar-veterinare aplicabile.

68. Starea de sănătate a păsărilor trebuie monitorizată zilnic, iar apariția simptomelor suspecte de gripă aviară, scăderea consumului de apă și furaj sau mortalitatea peste 3 % pe săptămână trebuie raportată imediat autorităților sanitar-veterinare competente.

69. În perioadele de risc epidemiologic ridicat, inclusiv în timpul migrației păsărilor sălbatice sau în cazul apariției focarelor regionale de gripă aviară, autoritățile publice locale pot stabili restricții temporare privind creșterea, mișcarea și comercializarea păsărilor. Totodată, se recomandă limitarea accesului păsărilor palmipede (rațe, gâște) la bazinele acvatice naturale sau artificiale, pentru prevenirea răspândirii virusului.

70. Gestionarea dejecțiilor și a gunoii de grajd se realizează prin colectare și depozitare în locuri special amenajate, astfel încât să se prevină poluarea solului și a apei și să nu fie afectat confortul vecinilor, inclusiv prin depozitare provizorie în volum de până la 5 m³ în curțile gospodăriilor private.

Capitolul VII

RĂSPUNDEREA PENTRU NERESPECTAREA PREZENTULUI REGULAMENT

71. Persoanele fizice și juridice care dețin animale sunt obligate să respecte prevederile legislației Republicii Moldova și să nu încalce drepturile și interesele legitime ale celorlalte persoane fizice și juridice, precum și să nu pună în pericol siguranța oamenilor și a animalelor.

72. Pentru nerespectarea prevederilor prezentului regulament, deținătorii de animale în gospodăriile private ale persoanelor fizice sau juridice pot fi trași la răspundere contravențională și penală.

73. Persoanele fizice și juridice care dețin animale domestice răspund, conform dispozițiilor Codului Contravențional nr. 218/2008, pentru încălcarea normelor legale privind deținerea, identificarea, înregistrarea, reproducerea, transportul și sacrificarea animalelor și anume:

73.1 deținerea animalelor în locuri interzise de lege, în condiții antisănătare sau care provoacă daune sănătății publice sau animalelor;

73.2 deținerea unui număr de animale mai mare decât este permis de reglementările în vigoare;

73.3 deținerea animalelor neidentificate și neînregistrate, precum și accesul acestora în locuri publice nesupravegheate sau pe teritorii special amenajate;

73.4 nerespectarea obligațiilor privind identificarea și înregistrarea animalelor, inclusiv omisiunea predării pașapoartelor bovinelor sacrificate sau decedate autorității sanitar-veterinare teritoriale;

73.5 transportul animalelor neînregistrate sau fără documentele corespunzătoare, inclusiv pașaportul individual pentru bovine;

73.6 nedeclararea achiziției, vânzării, exportului, sacrificării, fătării, dispariției sau morții animalelor la autoritatea sanitar-veterinară în termenul legal;

73.7 achiziționarea animalelor care nu sunt identificate sau înregistrate în Sistemul de Identificare și Trasabilitate a Animalelor;

73.8 sacrificarea animalelor neidentificate sau a bovinelor în unități neautorizate;

73.9 producerea sau comercializarea materialului seminal, embrionilor, ouălor de incubatie pentru hibrizi, icrelor sau larvelor de pește în afara unităților autorizate, cu excepția instituțiilor științifice;

73.10 încălcarea normelor tehnologice privind însămânțarea artificială și reproducerea dirijată, inclusiv monta clandestină;

73.11 furnizarea intenționată de date eronate în evidențele zootehnice sau în certificatele privind calitatea materialului de reproducție;

73.12 nerespectarea planului de împerechere pentru reproducerea dirijată cu animale de valoare genetică ridicată;

73.13 organizarea manifestărilor cu animale care implică tortură, instigare împotriva altor animale sau provocarea suferinței ori morții acestora (cu excepția câinilor de vânătoare);

73.14 încălcarea normelor privind carantina animalelor și cerințele sanitare veterinare;

73.15 încălcarea normelor privind amenajarea și asigurarea curățeniei și ordinii publice în localități și comune;

73.16 încălcarea normelor privind clasificarea și identificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine, inclusiv desfășurarea acestei activități de către persoane neautorizate.

74. Autoritățile competente pentru constatarea și soluționarea cauzelor contravenționale care fac obiectul prezentului regulament sunt următoarele:

74.1 Comisia administrativă în temeiul art. 398 al Codului Contravențional nr. 218/2008;

74.2 Angajații subdiviziunilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile poliției, în temeiul art. 400 al Codului Contravențional nr. 218/2008;

74.3 Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor prin subdiviziunile teritoriale în temeiul art. 414 al Codului Contravențional nr. 218/2008;

74.4 Administrația publică locală în temeiul art. 423¹⁰ al Codului Contravențional nr. 218/2008.

75. Aplicarea răspunderii contravenționale sau penale nu exonerează persoanele vinovate de obligația de a repara integral prejudiciul cauzat altor persoane sau animalelor, precum și de a suporta toate costurile aferente măsurilor dispuse în temeiul prezentului Regulament, inclusiv, dar fără a se limita la, costurile de capturare, transport, izolare, întreținere, hrănire, îngrijire, adăpostire, examinări sanitar-veterinare, evaluare și valorificare a animalelor, în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova.

76. Proprietarii de animale sunt obligați să permită accesul reprezentanților autorizați în perimetrul adăposturilor, cu respectarea normelor de biosecuritate.

77. Se încurajează locuitorii satului Rădeni să denunțe abaterile de la prezentul regulament, aducându-le la cunoștința Primăriei Rădeni, organelor de poliție sau Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Capitolul VIII

CERINȚE PRIVIND COMERCIALIZAREA PRODUSELOR PROVENITE DIN EXPLOATAȚIILE NONPROFESIONALE

78. Proprietarii exploatațiilor nonprofesionale au dreptul să comercializeze surplusul de produse de origine animală obținute de la propriile animale, inclusiv lapte, produse lactate, ouă, miere, carne și alte produse de origine animală, în cantități mici, cu respectarea cerințelor sanitar-veterinare și de siguranță alimentară prevăzute de Ordinul ANSA, nr. 57 din 08-02-2023 privind aprobarea Regulamentului de stabilire a normelor de certificare sanitar-veterinară și alte acte normative în vigoare.

79. Comercializarea surplusului de produse provenite din exploatațiile nonprofesionale este permisă:

a) direct din gospodărie;

b) în piețe agroalimentare;

c) în târguri, iarmaroace și expoziții;

d) în alte locuri autorizate de autoritatea administrației publice locale și coordonate cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

80. Comercializarea produselor provenite din exploatațiile nonprofesionale se efectuează în condiții care să asigure:

79.1 proveniența legală și trasabilitatea produselor;

79.2 respectarea normelor de igienă și siguranță alimentară;

79.3 prevenirea răspândirii bolilor transmisibile la animale și oameni;

79.4 protecția sănătății publice și a mediului.

81. Proprietarii exploatațiilor nonprofesionale care comercializează produse de origine animală sunt obligați să dețină carnetul de sănătate al animalelor, întocmit conform modelului aprobat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

82. Carnetul de sănătate:

81.1 este tipărit de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;

81.2 se eliberează gratuit de către subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor;

81.3 se vizează trimestrial de către medicul sau felcerul veterinar al circumscripției sanitar-veterinare teritoriale în raza căreia sunt întreținute animalele.

83. Proprietarii animalelor sunt obligați să prezinte carnetul de sănătate la solicitarea reprezentanților autorităților competente.

84. Comercializarea produselor este permisă numai în condiții care asigură respectarea normelor de igienă, depozitare, manipulare și protecție a produselor alimentare.

85. Proprietarii exploatațiilor nonprofesionale pot comercializa carnea provenită de la propriile animale sacrificate tradițional în gospodărie, cu respectarea condițiilor minime de igienă și siguranță alimentară prevăzute de legislația în vigoare.

86. La momentul comercializării cărnii, proprietarul este obligat:

85.1 să dețină crotaliile animalului sacrificat;

85.2 să asigure trasabilitatea produsului;

85.3 să returneze ulterior crotaliile medicului veterinar din cadrul circumscripției sanitar-veterinare teritoriale.

87. Comercializarea cărnii provenite de la porcine și bovine sacrificate în gospodărie nu este permisă.

88. Carnea provenită de la porcine și bovine poate fi comercializată numai în cazul în care animalele au fost sacrificate în unități de sacrificare autorizate sanitar-veterinar, conform legislației în vigoare.

89. În cazul apariției unor focare de boli transmisibile sau al modificării situației epizootice, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor poate institui măsuri restrictive privind comercializarea produselor de origine animală.

Capitolul IX

DISPOZIȚII FINALE

90. Regulamentul intră în vigoare, după aprobarea de către Consiliul sătesc Rădeni și publicarea pe pagina oficială a Registrului de stat al actelor locale.

91. Proprietarii care, la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, dețin un număr de animale sau desfășoară activități neconforme cu prevederile acestuia sunt obligați să se conformeze în termen de maximum 6 luni de la data aprobării.

92. Prezentul Regulament este obligatoriu pentru toate persoanele fizice și juridice de pe teritoriul satului Rădeni.

93. Regulamentul poate fi modificat în cazul apariției unor noi circumstanțe, în conformitate cu Legea nr. 238/2008 privind transparența în procesul decizional.

Secretara
Consiliului sătesc

Liuba Jordan

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de decizie nr.04/07 din 26.06.2026

“Cu privire la aprobarea Regulamentului privind Întreținerea animalelor și exploatațiilor nonprofesionale

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul deciziei a fost inițiat de primarul satului și elaborat de grupul de lucru instituit prin dispoziția nr. 35 din 09.06.2026 în componența: Roșca Ion-primarul satului, Jordan Liuba – secretara Consiliului sătesc, Pălitu Elena-contabil-șef, Jordan Elena - inginer cadastral, Morari Veronica – consilieră.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Regulamentul stabilește norme privind modul de întreținere a animalelor în exploatațiile nonprofesionale, drepturile și obligațiile autorităților publice locale și ale deținătorilor de animale din aceste exploatații.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Prezentul Regulament are ca scop direct armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, însă prevederile acestuia sunt în concordanță cu principiile generale europene privind protecția mediului și dezvoltarea durabilă.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Legii nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor, Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, Legii Republicii Moldova nr. 439/1995 privind regimul animal, , Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală, Hotărârii Guvernului nr. 75/2025 pentru aprobarea normei sanitare veterinare privind prevenirea, controlul și eradicarea bolilor transmisibile la animale, Hotărârii Guvernului nr. 828/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile și documentele aferente Registrului de stat al animalelor,
5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea prezentului Regulament nu necesită alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul local, activitățile de informare și consultare publică urmând a fi realizate în limita resurselor existente ale Primăriei Rădeni
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Prezentul proiect de decizie se încorporează în cadrul normativ în vigoare și nu contravine legislației naționale existente. Adoptarea acestuia va contribui la aplicarea unitară a actelor normative privind protecția mediului și spațiile verzi la nivel local.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pentru asigurarea accesului public și recepționarea eventualelor propuneri și obiecții proiectul va fi supus consultărilor publice, fiind plasat pe - pe panourile informative al primăriei Rădeni și al Centrului comunitar ; - pagina web oficială al primăriei http://radenicalarasi.sat.md în compartimentul/ proiecte de decizii spre consultare publică și a fost remis spre avizare comisiilor de specialitate: - pentru buget și finanțe; - pentru probleme sociale.
8. Constatările expertizei anticorupție
-
9. Constatările expertizei de compatibilitate
-
10. Constatările expertizei juridice
-
11. Constatările altor expertize
-

Primarul satului

Ion Roșca